

Eesti Rahva Muuseum 2020

Eesti Rahva Muuseum: 2020	3
Majandustegevus: 2020	6
Teadusosakond: 2020	7
Rahvakultuuri koolitus- ja teabekeskus: 2020	9
Hariduskeskus: 2020	11
Kogude osakond: 2020	12
Esemekogud	15
Arhiiv	16
Raamatukogu	17
Fotokogu	18
Audiovisuaalne kogu	19
Konserveerimisosakond: 2020	20
Näitused: 2020	22
Väljaanded: 2020	27
Programm: 2020	29
Heimtali muuseum: 2020	33
Müük: 2020	34
ERMi Sõprade Selts: 2020	35

Tekstid: ERM 2020, Agnes Aljas, Sirle Puusepp; majandustegevus, Rein Kinkar; teadusosakond, Agnes Aljas; rahvakultuuri koolitus- ja teabekeskus, Ellen Värvi; hariduskeskus, Kaari Siemer; kogude osakond, Riina Reinvelt; arhiiv, Tiina Tael; raamatukogu, Karin Kiisk; fotokogu, Kairi Kaelep; audiovisuaalne kogu, Gerd Raassalu; konserveerimisosakond, Eve Keedus; näitused, Kristjan Raba; väljaanded, Agnes Aljas; kultuuriprogramm, Maarika Pokinen; Heimtali muuseum, Tiina Jürge; müük, Kaisa Lomp; ERMi Sõprade Selts, Sirje Madisson
Makett: Roosmari Kurvits
Küljendus: Tuuli Kaalep

Esikaanel: 2020. oli külastajate lemmikuks suurejooneline muinasjutunäitus „Elas kord...“ (koostöös Eesti Kirjandusmuuseumiga). Lisaks muule põnevale sai näitusel teada ka selle, kuidas endale kratti valmistada. Foto Berta Jänes, ERM Fk

Eesti Rahva Muuseum: 2020

2020. aasta algas ERMis mitmete suurürituste ja rahvusvaheliste sündmustega: Eesti Vabariigi 100. aastapäeva tähistamise lõpetamine Tartu rahu aastapäeval, „Ajarännak 1920“ koolidele, millest võttis 2. veebruaril osa üle 3000 õpilase, Eesti Kirjandusmuuseumiga koostöös valminud suurejoonelise muinasjutunäituse „Elas kord...“ avamine.

Kevadine eriolukord sulges ERMi ukсед publikule kaheks kuuks – muude planeeritud ürituste seas jäid ära rahvusvaheline aastakonverents, rahvusvaheliste võrgustike kohtumised, tellitud programmid ja ekskursioonid, samuti ei saanud siia väliskontaktide.

Eriolukorras tuli leida kiireid lahendusi. Paljud ERMi töötajad suunati kaugtööle või selle võimaluse puudumisel teistesse osakondadesse. Haridusosakond koostas enam kui 20 veebituuri Eesti ja soome-ugri püsinäitusele (eesti ja vene keeles, tuure vaadati üle 53 000 korra) ning koolidele loodi distantsõppe toetuseks muuseumitunnid. Hüppeliselt kasvas ERMi taskuhäälingu kuulajate ja virtuaalnäituste küllastajate arv. ERMi muuseumipood ja toitlustus läksid üle e-poe platvormile. Muuseum alustas kohe märtsis ka COVID-19-ga seotud argielumaterjali kogumist, jätkates selliste kampaaniatega sügisel ja jõulude ajal.

Mais, kui muuseumid taas avati, olid küllastajad veel ettevaatlikud, aga suvine ja sügisene hooaeg oli juba tavapärasem või intensiivsemgi, mis puudutab haridusprogrammide tellimist. Kui eelnevate aastate suveperioodil moodustasid küllastajatest märkimisväärse osa turismigrupid nii Eestist kui ka välismaalt, siis sel aastal olid hu-

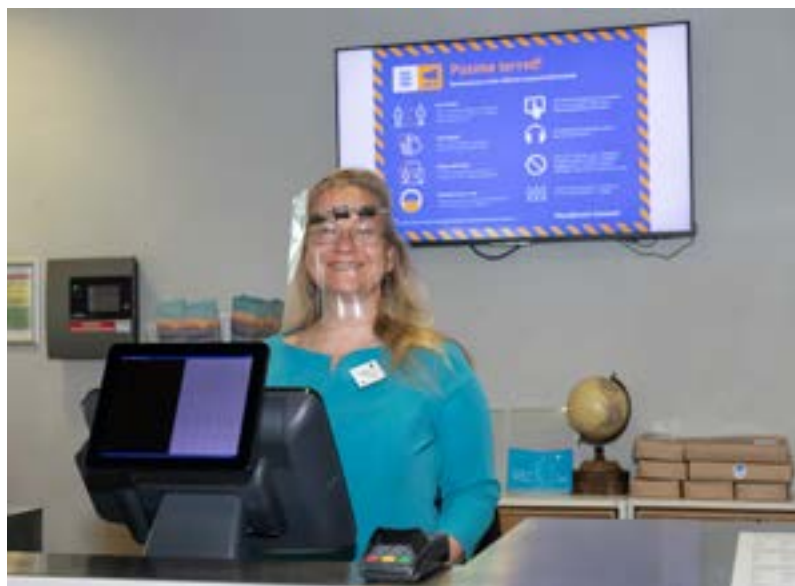
vilisteks valdavalt üksikküllastajad ning pered Eestist, Lätist ja Leedust. Rahvarohked kontserdid suunati COVIDi leviku vähendamiseks siseruumidest välitingimustesse Nokalavale, sündmuste toimumist toetati ülekannete ja hübriidkonverentsi teenusega. Sügisel toimusid ERMis suured rahvusvahelised üritused, mille korraldamisel järgiti COVIDi reegleid, testiti inimesi ja vähendati kokkupuutevõimalusi. Erakordseim oli see, et ERM oli terve nädala Rally Estonia võistluseskuseks.

Muuseumi külastas 2020. aastal siiski peaaegu 100 000 inimest enam kui 70 riigist. Põhiliseks huviobjektiks olid püsi- ja vahetuvad näitused (sh osalussaalid avatud maailma suurim Muhu sukkaade näitus „Meie argipäeva vidussepidamise aeg“), kultuuri- ja haridussündmused (üle 300), haridusprogrammid (ligi 400) ja ekskursioonid (ligi 300).

Aasta teine pool tõi ERMile mitu olulist tunnustust: kultuurikursus „Ela eestlaste elusid“ sai tunnustuse „Tartumaa aasta õpitegu 2020“ täiskasvanuhariduse valdkonnas, tiitli „Tartu aasta tegu“ nominendid olid nii Rally Estonia kui ka muinasjutunäitus „Elas kord...“. ERM pälvis veel Tartu Kultuurikandja 2020 aasta kultuuriorganisatsiooni tiitli, millega linn tunnustab neid, kes on aasta jooksul kohalikul kultuuriväljal enim silma paistnud. ERM nomineeriti Muuseumirott 2020 auhindadele muinasjutunäitusega „Elas kord...“, muuseumihariduse edendaja kategoorias ning projekti „Väliseesti pärandi kogumise ja kättesaadavaks tegemine“ eest kogude kategoorias. Viimased kaks kuulutati ka 2020. aasta parimaks.

**31.12.2018 oli ERMis 136 töölepinguga töötajat
(lisaks 6 töötajat lapsehoolduspuhkusel)**

Osakond	Töötajate arv
Avalike ja välissuhete teenistus	3
Digikeskus	9
Direktor	1
Finantsteenistus	3
Haldusteenistus	7
Hariduskeskus	8
Heimtali muuseum	4
Kogude osakond	20
Konserveerimisosakond	16
Koostöövõrgustike koordinaator	1
Müügi- ja teenindusosakond	39
Personaliteenistus	1
Dokumendihaldur	1
Teadusosakond	17

ERM avati taas pärast eriolukorra lõppemist 19. mail. Eesmärgiks oli pak-
kuda turvalist külastust COVID-19 tingimustes. Foto Arp Karm

Eesti Rahva Muuseum: 2020

Esimesed külalised võeti vastu kingitusega. Foto Arp Karm

Ehkki välismaiseid külastajaid muuseumis eriti ei käinud, toimus ERMis siiski kolme Balti peaministri kohtumine. Foto Raul Mee

Majandustegevus: 2020

2020. aastal oli kultuuriministri käskkirjaga kinnitatud eelarve ning 2019. aasta kasutamata jääkidega ERMil 4 890 000 eurot, sellest tegevuskuludeks 2 670 000 eurot, investeeringuteks 20 000 eurot ja üüriks ning üüriteenusteks Riigi Kinnisvara ASile 2 200 000 eurot.

Riigisisesed siirded 504 000 euro ulatuses koosnesid Kultuuriministeeriumi kriisibist muuseumidele summas 433 000 eurot ja teaduse baasfinantseerimisest summas 55 000 eurot.

Riigi eraldatud summadele lisandusid toetused kogusummas 3 703 000 eurot, mil-

lest enamiku moodustasid Eesti Kultuurkapitali toetus ERMi uue hoone ehituse katteks 3 418 000 eurot ja välisloetus esemepärandi digiteerimiseks 239 000 eurot.

Majandustegevusest saadud tulud vähenesid võrreldes 2019. aastaga 51%. Kokku teeniti omatulu 1 081 000 eurot. Põhitegevuse käive (näitused, haridusprogrammid ja kultuurisündmuste korraldamine) oli 351 000 eurot, toitlustamise ja muuseumipoe käive oli vastavalt 398 000 ning 153 000 eurot, rendi- ja muu tulu 179 000 eurot. Kokku investeeriti 190 000 eurot, sellest näitustega seotud põhivarasse 167 000 eurot.

ERM 2020	tuh eurot
Kasutada olevad rahalised vahendid	10 179
Riigieelarve	4 890
Riigisisesed siirded	504
Kodumaised toetused	3 445
Välisloetused	258
Majandustegevus	1 081
Tegevuskulud	8 275
Tööjõukulud	2 766
Majandamiskulud	5 509
Muud kulud	999
Põhivara amortisatsioon	999
Investeeringud	190

Projektid

ERMi teadustegevus keskendus eesti ja soome-ugri etnoloogia ning museoloogia valdkonna uuringutele. Muuseumid juhtis ühte teadusprojekti ning osales ühes Eesti ja kahe rahvusvahelises koostööprojekti (kultuuripärand ja museoloogia, etnoloogia ja soome-ugri rahvaste uuringud). Aasta jooksul toimus kaks konverentsi, kus käsitleti etnoloogia ajalugu ning pärandi tänapäevast konteksti ning millega tähistati rahvarõivaurija Aino Voolmaa 100. ja toidukultuuriurija Aliise Moora 120. sünniaastapäeva.

Maise planeeritud rahvusvaheline aastakonverents lükkus 2021. aasta kevadesse, samuti lükati edasi ERMis toimuma pidanud VIII soome-ugri rahvaste maailmakongress. Kongressiga seotult avati koostöös Komi Rahvusmuuseumi ja Hantõ-Mansiiski Looduse ja Inimese Muuseumiga Hantõ-Mansiiskis näitus ning ilmus populaarteaduslikke väljaandeid soome-ugri teemadel.

Eesti etnoloogia valdkonnas olid põhitähelepanu all rahvarõivad ja nõukogude aja ning 1920.–30. aastate argielu uuringud. 2020. aasta kevadel lõppes kolmeaastane EL ASTRA meetmest toetatud toidukultuuri teadus- ja arendusprojekt, mille teaduspoole kõrval sõlmis ERM koostöölepingud toidupärandi arendamisega tegelevate asutustega: toidupärandi poliitikaga seotud riigiasutuste (Maaeluministerium), kohalike arenduskeskuste (*Leader*-grupid, maakondlikud arendusorganisatsioonid), toiduteemat kajastavate meediaväljaannete ja ettevõtete, et jätkata uuringuid ja valdkonda arendada.

Museoloogia uurimissuuna eesmärk oli vastata akadeemilise uurimistööga muuseumide ja kultuuripärandi valdkonnas toimuvatele muutustele. Töörühm on seotud kahe rahvusvahelise projektiga, ilmusid kõrgetasemelised teaduspublikatsioonid ning osa-

leti rahvusvahelistel konverentsidel. Museo- loogiavaldkonna arengusuundade tutvustamiseks ilmus aastaraamatu eriväljaandena artiklikogumik „Muuseumid tänapäeval: väljakutsed ja võimalused“.

ERMi teadustöötajad pidasid ettekan- deid ligi 20 teaduskonverentsil, ilmus 15 teaduspublikatsiooni ja 45 populaartea- duslikku artiklit (teemaks mälu-uuringud, toidukultuur, museoloogia, teadusajalugu, rahvakultuur ja COVID-19 mõju argikultuu- rile). Peeti populaarteaduslikke ettekan- deid ja esineti meedias enam kui 35 korral, täien- dati muuseumikogusid nüüdisaja argielu materjalidega Eestist ja Siberist, osaleti eks- perdina programminõukogudes ja komis- jonides, juhendati uurimistöid, peeti üle 50 loengu ERMis ja ülikoolides ning korraldati museoloogia täiendõpet.

Koroona teemalist materjali hakkas ERM koguma kohe märtsis. Esimese laine ga tühjaks ostetud poeletid. Foto Mona Tärk, ERM Fk

Teadusosakond: Konverentsid

ERMi juhitud teadusprojektid

- Soome-ugri dialoogid: Nõukogude Eesti etnoloogid hõimurahvaid uurimas (1944–1991). Hõimurahvaste programm 843, 2019–2020, projekti juht Svetlana Karm, täitjad Indrek Jääts, Tatiana Alybina, Marleen Metslaid, Piret Koosa, Maido Selgmäe, Arp Karm.

Osalus teistes teadusprojektides (Eesti)

- Kultuuripärand kui ühiskondlik-kultuuriline ressurss ja probleemne valdkond (IUT34-32, 2015-2020), vastutav täitja Kristin Kuutma (TÜ), Tenno Teidearu, Marleen Metslaid.

Osalus rahvusvahelistes koostööprojektides

- MOI! Museums of impact, projekti juht Soome Muuseumiamet 2019–2022, projekti juht Pille Runnel, täitja Agnes Aljas.

- COST võrgustiku Euroopa Loomeuuringute Foorum (EFAP) (CA18136). Tegevus jätkus WP 1 töörühma koosolekute, veebiseminaride ja suvekooliga digikeskkonnas (publikatsioonide ettevalmistus). Töörühma juht Pille Runnel.

Konverentsid

- 8.10 – Aino Voolmaa 100. sünniaastapäevale pühendatud konverents. Korraldaja Reet Piiri. Esinejad Ellen Värvi, Reet Piiri, Age Raudsepp.
- 4.12 – Naine rahvusteaduses. Aliise Moora 120. Korraldaja Anu Kannike. Esinejad Ester Bardone, Reet Piiri, Anu Järs, Angelica Udeküll, Laura Valli, Anu Kannike, Ülle Jukk, Liina Siib, Pille Runnel.

Lahti olid ainult toidupoed ja apteegid, kuhu tohtis siseneda ühekaupa ja kus tuli hoida kahe-meetrist vahet. Foto Mona Tärk, ERM Fk

Rahvakultuuri koolitus- ja teabekeskus: 2020

Rahvakultuuri teabekeskuse igapäevane töö on rahvakultuuri uurimine ja populariseerimine, nõustamine, juhendamine ning koolituste pakkumine. Traditsiooniks kujunenud pärandtehnoloogiliste oskuste õpitubade töö tuli COVID-19 olukorras ümber korraldada. Samal põhjusel jäi ära peaaegu pool planeeritud õpitubadest (nii muutunud ajakava kui ka koroonahirmus tühistatud registreeringute pärast). 33 kavas olnud õpi- toast toimus üksnes 17:

1. Niplispitsi tegemine (edasijõudnutele), Külli Valk, 7.03, 13.06, 14.06
2. Vitssõle tegemine, Indrek Ikkonen, 8.03
3. Etnograafiliste vaseliste tegemine, Jaana Ratas, 6.06
4. Pottmütsi tegemine, Virve Pentinen (I grupp) 13.06, 14.06; (II grupp) 20.06, 21.06
5. Indigoga värvimine Liis Luhamaa, 17.07
6. Punaste loodusvärvidega värvimine, Liis Luhamaa, 18.07, 19.07
7. Kirivöö kudumine, Piia Rand, 1.08, 2.08
8. Väikekandle tegemine, Roland Suits, 3.08, 7.08
9. Võrkvöö põimimine, Piia Rand, 15.08, 16.08
10. Tatar ja kanep, põlised Vana-Võromaa toidud, Maiden Paljak, 3.10
11. Kaapkübara tegemine, Piia Rand, 10.10, 17.10
12. Preesi tegemine, Indrek Ikkonen, 11.10
13. Villatööd ja ketramine, Liis Luhamaa, 18.10
14. Neerumustriga pitsi heegeldamine, Terje Lillmaa, 24.10

15. Puidu kirjamine ehk tsälkamine, Meelis Kihulane, 8.11
16. Raamatute parandamine ja köitmine, Eve Kasearu, Silli Peedok, 14.11, 15.11
17. Telgedel kudumine (algajatele), Age Raudsepp, 14.11, 15.11, 5.12, 6.12

Rahvarõivauurija ja -nõustaja Aino Voolmaa 100. sünniaastapäevale pühendatud mälestusseminaril analüüsiti tema pärandit ERMis (Ellen Värvi), tutvustati 1981. aastal ilmunud rahvarõivaraamatu sünni ja koostamise lugu (Reet Piiri) ning anti ülevaade tema tegevusest rahvarõivanõustajana ja sellest, milline on olnud tema mõju tänapäevastele laulu- ja tantsupeo rahvarõivakomplektidele (Age Raudsepp).

Loengukursused toimusid Tartu Kõrge- ma Kunstikooli Pallas üliõpilastele, Haapsalu Kolledži käsitöetehnoloogia ja disaini eriala tudengitele, TÜ VKA rahvusliku tekstiili üliõpilastele jne. Ettekannetega rahvakultuurist ja -rõivastest esineti nii Zoomi vahendusel kui ka Eesti eri piirkondades kohapeal.

Maakondlikes pärimuskultuuri programmides osaleti nõukogu liikmetena, programmis „Eesti rahvarõivas 2017–2021“ ekspertide ja konsultantidena. Eesti Rahvakultuuri Keskuse algatusel koostati maakondlike pärimuskultuuri programmide juurde juhend „Rahvarõivaste tellimise ABC“.

Rahvarõivakooli 8. lennu viimase õppeaasta töö tuli koroonaohu tõttu veidi ümber korraldada, kuid 2021. aasta alguseks (14.02.2021) jõuti siiski lõpetamiseni.

Rahvakultuuri koolitus- ja teabekeskus: 2020

Käiste tikkimine rahvarõivakoolis. Foto Age Raudsepp, ERM Fk

Rahvarõivakooli VIII lennu lõpetamine. Foto Anu Ansu

Hariduskeskus: 2020

Kevadine eriolukord sundis leidma uusi võimalusi publikuni jõudmiseks. Esimene küsimus oli see, kuidas toetada koole distantsõppel. Valmis 19 veebituuri nii Eesti kui ka soome-ugri püsinäitusele, töötati välja veebitunni formaat, millest esimeseks sai tund „Viie kodu lood“.

Aasta jooksul toimus 390 haridusprogrammi ja töötuba (umbes 9360 osalejat), 267 giidiekskursiooni (umbes 5875 osalejat). COVID-19 tõttu jäi ära 137 juba tellitud programmi. Valmis 5 uut muuseumitundi ja 1 töötuba, 2 marsruudikaarti, 2 peremarsruuti ja 1 orienteerumismäng muuseumi välialale.

Jätkus Tartu Linnavalitsuse riigihange „Aktiivõppeprogrammid Tartu põhikoolide ja gümnaasiumite õpilastele“, mille käigus õnnestus pakkuda koolidele tunde kuni 12. märtsini, suurem osa, üle 125 tunni, toimus sügisel. Juba kolm aastat kestev Tartu mäluasutuste koostöö TÜ psühhiaatriakliinikuga katkes eriolukorra tõttu juba veebruaris ja toimuda sai vaid 4 töötuba.

Koostöö Eesti Ajaloo- ja Ühiskonnaõpetajate Seltsiga ajarännakute projektidega

jätkus. Veebruaris 2020 tähistati projektiga „Ajarännak 1920“ Tartu rahulepingu sõlmimise 100. aastapäeva, kus osales üle 3100 õpilase üle Eesti.

Ka täiskasvanuharidust mõjutasid COVID-19 piirangud, tegevusi toimus vähem ning ka osalejaid polnud tavalisel määral. Toimus neli suuremat täiskasvanuhariduse projekti: kultuurikursus „Ela eestlaste elusid“ (6 kursust), Nordplus Adulti projekti „Heritage, Identity and Social Cohesion“ käigus loodud rahvusvahelise klubi „Kultuuri(de)kohvik“ üritused (kohtuti neljal korral kontsertide, filmiõhtu ning ajarännaku vormis), muuseumiõpetajate suvekool ja konverents „Muskul{a}tuur. Muuseumiõpe 2020: digilahendused elava kultuuripärandi teenistuses“.

Aasta teine pool tõi meile kaks olulist autasu – kultuurikursus „Ela eestlaste elusid“ sai tunnustuse „Tartumaa aasta õpitegu 2020“ täiskasvanuhariduse valdkonnas ning Muuseumirott 2020 auhinna muuseumihariduse kategoorias.

Konverentsil „FREEDOM in/to Time Travel. Can We See the Future?“ sai osa võtta ka 1869. aasta ajarännakust. Foto Berta Jänes, ERM Fk

Kogude osakond: 2020

Kogude osakonna tööd mõjutas samuti koroonapandeemia. Uurimissaal ja raamatukogu olid eriolukorra tõttu suletud märtsi keskelt mai keskpaigani. Eriti ebamugav oli kevadine kogude sulgemine üliõpilastele, kelle jaoks on see kõige magusam aeg uurimistöö jaoks materjali koguda. Õnneks on ERMi kogudest ligi 50% digiteeritud ja 2020. aastal hakati ka Muuseumide Infosüsteemi lisama suuremahulisi digikujutisi, mis andis uurijatele võimaluse neid suurendada ja esemeid või fotosid detailselt uurida. Uurimissaali küllastajate päevikusse registreeris end 504 uurijat. Kogudest laenutati 22 940 museaali.

Inventuur toimus kolmes kogus: kultuurilooline kogu, postimuuseumi arhiivkogu, Tartumaa Muuseumi esemekogu. Kavas oli teha ära ka postimuuseumi fotokogu inventuur, kuid see lükkus edasi järgmisse aastasse, sest sisestamine Muuseumide Infosüsteemi võttis kavandatud rohkem aega. Paljud fotod olid ebatäpsete või puudulike andmetega ja info kontrollimine ning väljaselgitamine nõudis koguhoidjalt põhjalikku uurimistööd.

Jätkus 2019. aasta suvel alanud kaheaastane esemepärandi digiteerimisprojekt, mis kuulus Kultuuriministeriumi digiteerimise tegevuskavva ja mida rahastati Majandus- ja Kommunikatsiooniministeriumi kaudu. Projektis osales koos ERMiga 15 muuseumi. Kultuuriministeriumi juurde moodustatud digiteerimise tegevuskava projekti juhtrühma kuulub Riina Reinvelt ja esemepärandi projektijuht oli Triinu Siilbek. Teiste muuseumide esemete digiteerimine lõppes suvel ning digiteerijad kolisid oma ajutise stuudio ERMi, et alustada ERMi esemete digiteerimist,

mille käigus sai digikujutise 13 859 museaali, mis olid selle ajani veel pildistamata (peamiselt rahvariided, rõivastus, süstustekstiilid).

Dokumendipärandi projektis digiteeritud 627 ERMi säiliku (peamiselt etnograafiline ja topograafiline arhiiv) kujutised lisati MuISi ja on nüüd kõigile kättesaadavad.

Tavapärase graafiku alusel jätkus uute museaalide registreerimine ja vastuvõtmine infosüsteemis. Registreeriti 19 693 ja vastu võeti 20 403 museaali. Lisaks digiteerimisprojektidele jätkus digimine ka ERMi oma jõududega. Digiteeriti 2300 eset ja 2300 Harri Duglase Tartu-teemalist negatiivi. Samuti digiti umbes 5000 negatiivi ettevalmistava tööna kogusse vastuvõtmiseks.

Kuna paljud muuseumi töötajad olid eriolukorra ajal kaugtööl ega saanud täita oma tavapäraseid ülesandeid, rakendati neid ka museaalide (peamiselt fotode) kirjeldamisel. Kokku kirjeldasid kogude osakond ja abitöötajad 66 703 museaali, mis on neli korda rohkem kui aasta varem. Samuti aitas kirjeldamisele kaasa see, et alates märtsist võeti tööle kaks osakoormusega tehnikut, kelle peamiseks tööülesandeks ongi museaalide kirjeldamine infosüsteemis.

Aasta alguses loodi kogude osakonna koosseisu uus ametikoht – infosüsteemide haldur. Tänu sellele algas süsteemne failide nimetamine vastavalt ERMi standardile ja nende laadimine digihoidlasse. Kokku laeti sinna 884 081 faili mahuga 34 996,39 GB.

Kogude osakond: 2020

Muuseum	Kogu	31.12.2020 seisuga
Eesti Rahva Muuseum		
	Eesti kogu (A)	106 060
	Soome-ugri kogu (B)	10 004
	Muude rahvaste kogu (C)	3 158
	Kultuurilooline kogu (D)	21 242
	Kunstikogu (K)	1 606
	Etnograafiline arhiiv (EA)	941
	Topograafiline arhiiv (TA)	1 122
	Sanitaar-topograafiline arhiiv (San. Top)	370
	Korrespondentide vastuste arhiiv (KV)	55 738 kaastööd (1473 köidet)
	Arhiivkogu (Ak)	33 fondi (7157 säilikut)
	Postkaardikogu (Pk)	8 fondi (2171 säilikut)
	Fotokogu (Fk)	354 009
	Filmiarhiiv (F)	324
	Videoarhiiv (V)	1 589
	Fonoteek (Fn)	629
	Etnograafiliste jooniste kogu (EJ)	23 742
Postimuuseum		
	Postiajaloo kogu (PM PA)	52 558
	Ümbrikute kogu (PM Ü)	13 fondi (8979 säilikut)
	Markide kogu (PM M)	14 462
	Esemekogu (PM E)	1 624
	Templikogu (PM T)	11 835
	Arhiivkogu (PM Ak)	12 fondi (3188 säilikut)
	Fotokogu (PM Fk)	29 673
	Raamatukogu	4 718

Kogude osakond: 2020

Heimtali Muuseum		
	Esemekogu (HM E)	1 792
	Fotokogu (HM Fk)	682
	Arhiivkogu (HM Ak)	1 469
Tartumaa Muuseum		
	Fotokogu (TM Fk)	24 247
	Zooloogiline kogu (TM Z)	245
	Geoloogiline kogu (TM G)	554
	Arheoloogiline kogu (TM Ar)	2 790
	Arhiivkogu (TM Ak)	10
	Esemekogu (TM E)	5 776
	Kunstikogu (TM K)	1 673
	Videokogu (TM V)	2

ERM A 1056:39

ERM A 1056:83/ab

Kogude osakond: esemekogud

Esemekogudes viidi lõpule asukohtade sisetamine MuSi, mis annab ülevaate sellest, kus mingi objekt asub – vajadusel saab selle operatiivselt näitustele või uurijatele hoidlast välja tuua.

Esemekogudes toimus kaks inventuuri: kultuuriloolises kogus ja Tartumaa Muuseumi esemekogus. Kultuuriloolises kogus fikseeriti ligi 70 eseme puudumine nii selle kui eelmise inventuuri ajal 10 aastat tagasi. Kultuuriministrile esitati taotlus, et need kogudest välja arvata.

ERMi esemekogud täienesid 2020. aastal 356 esemega, millele lisandus 112 Tartumaa Muuseumi ja 153 Heimtali Muuseumi esemekogusse vastu võetud eset. Suuremate kogudena võib nimetada Tartu Maavalitsuse likvideerimise järel üle antud kogu (A 1059 ja D 240) ning praegu Eestis kasutusel olevate koolivormide kogu (D 243). Maavalitsusest saadi nii kontoris kasutatud tarbeasju ja bürootarbeid kui ka lippe, mär-

ke ja maavalitsuse suveniire. Koolivormide kogu kujunes välja seoses osalussaali näitusega „Vormitud lugu 12“, mille tarbeks mitu Eesti kooli annetas koolivorme ja -mütse.

Põnevamatest üksikesemetest jõudsid muuseumisse 1990. aastate alguses Eesti NSV lipust õmmeldud suvepüksid, mille kohta valmistaja ütles, et „poes oli kaupa vähe, aga ENSV lippe oli palju ja nad hinnati odavaks, võisid olla ka kaks-kolm kopeikat hinnaga“. Lisandus mitmeid esemeid, mis dokumenteerivad eri künnendeid, sh näiteks 1980. aastatest pärit siiditrukiraam, millega kodumaised Maratis valmistatud T-särgid muudeti Adidase omaks. 1990. aastate teismeliste unistusi kajastab postimüügi-kataloogist ostetud arvutimängukonsool (nn Tetrise mäng). 2000. aastate esimesi künnendeid iseloomustab multifilmi- ja arvutimängukangelaste jõudmine nii T-särki-dele kui ka aluspesule.

ERM A 1056:42

ERM A 1058:9

Kogude osakond: arhiiv

Arhiivitööd koroonaeepideemia väga palju ei mõjutanud ning 2020. aastal jätkati kogude korrastamist ja kirjeldamist. Uurijatele oli uurimissaal kevadkuudel küll suletud, kuid võimalusel aidati neid elektrooniliselt. Uurimissaali külastas 504 uurijat ja laenutati 5813 ühikut arhiivimaterjali. Enim kasutatavad kogud olid KV (3132), EJ (1452) ja EA (1018).

2020. aastal sai arhiiv täiendust 636 arhiivisäiliku, 210 käsikirja, 49 välitööpäeviku, 575 etnograafilise joonise ja 263 postkaardi näol. Andmebaasis MuLS kirjeldati 6872 muuseali. Suurima koguna võeti vastu Ajaloo Instituudi etnograafia sektori arhiiv, millest sai arhiivkogusse (Ak 39) 122 säilikut, etnograafilisse arhiivi (EA) 25 teatmematerjali käsikirja, topograafilisse arhiivi (TA) 46 välitööpäevikut ja etnograafiliste jooniste kogusse (EJ) 575 joonist.

Kirjasaatjatele korraldati 62. teatmematerjali kogumise võistlus, mille tulemusena

laekus 180 käsikirja 125 autorilt. Põhiteemad olid „Keha ja kultuur“ (25), „Looduslikud toidutaimed“ (14), „Meie argised leiutised“ (21) ja eluloolised mälestused tööelust, 1990. aastatest, lisaks muuseumi varasemad uurimisteemad (57 käsikirja). Märtsis välja kuulutatud eriolukord tõi uue teema: koroonna, selle mõju igapäevaelule ja kohanemine uue elukorraldusega. Selle kohta jagas oma kogemusi 63 kirjutajat. Lugusid koguti kirjasaatjate võrgu kaudu ning veebikeskkonnas rahvalood.ee. Suvel taandunud viiruseoht hakkas septembris uuesti pead tõstma ja traditsiooniline kirjasaatjate päev toimus üksnes veebi vahendusel.

Arhiivkogudest sai arvele võetud ja korraldatud 28 arhiivkogu 478 säilikuga (sh AI etnograafiasektori arhiiv). Arhiivitöötajad osalesid postimuuseumi arhiivkogu inventuuri tegemisel ja kirjeldasid fotokogusse koos arhiivkogudega laekunud fotosid.

Kogude osakond: raamatukogu

2020. aasta alguses muutus raamatukogu struktuur, kuna see liideti arhiiviga. Töölt lahkus ERMi raamatukogu pikaajaline juhataja Maris Jaagosild ning ühinenud raamatukogu ja arhiiv jätkasid tööd pearahvaar Tiina Taela juhtimisel. COVID-19 pandeemia tõttu kehtestatud eriolukorra ajal olid raamatukogu töötajad peamiselt kaugtööl ja käisid muuuseumis ainult selleks, et võimaldada kontaktivaba raamatulaenutust või skaneerida materjale, mille kohta oli päring tulnud. Ehkki raamatukogu oli suletud, said soovijad vajaliku materjali siiski kätte.

Samal ajal keskenduti kogu korrastamisele ja teavikute kataloogimisele. Suuremate töödena võeti arvele ja kataloogiti Ferdinand Linnuse kogu (240 teavikut) ning

hakati kataloogi sisestama juba varem arvel olnud Ilmar Talve separaatide kogu.

2020. aasta jooksul lisandus ERMi raamatukokku 520 teavikut, millest 457 saabus annetusena, 13 ostuna ja 50 muul moel. Registreeritud lugejaid oli aasta lõpuks 435.

Lisaks kord kuus vahetuvale uudiskirjanduse näitusele võis aasta jooksul lugemissaalis näha seitset teemanäitust: Tartu rahu 100. aastapäev (veebruar), põhiseadus 100 (15.06–31.08), Krišjānis Barons (22.–31.08), Aino Voolmaa 100 (8.–16.10), Mai Raud-Pähn 100 (27.10–20.11), Aime Kärner 80 (24.11–31.12), Aliise Moora 120 (4.–23.12). Ideede ja hea koostöö eest tuleb tänada Kristjan Raba, Sirje Madissoni ja ERMi teadusosakonda.

Pottmütsi valmistamise õpituba raamatukogus

Kogude osakond: fotokogu

Koroonaviirusest tingitud eriolukord muutis ka ERMi fotokogu tööd. Uurimissaal oli suletud ja uurijaid ei teenindatud. ERMi töötajad, kelle ülesanne oli otseselt seotud küllastajate teenindamisega, pidid kodukontoris end ümber häälestama – muuseumi fotokoguga tegeles kuus inimest. Nii said tuhanded varem vastuvõetud pildid MuSiS kirjeldatud. Arvude keeles: eelmise aasta esimese etapi fotokirjeldusi on 35 243, millest tehti eriolukorra ajal kahe kuu jooksul 19 470. Suure osa moodustasid sellest Harry Duglase pildistatud Tartu tänavate fotoseeriad, mis on nüüd veebis kõigile näha.

Tulme vallas oli samuti hea aasta: laekus 17 935 fotot (sh 2 009 negatiivi, 13 980 paberfotot, 17 935 digifotot). Kogu suurus oli 354 009 fotot seisuga 31.12.2020. Viidi lõpuni foto- ja filmiamatööri väliseestlase Rein Linaski fotokogu (ERM Fk 3033) vastuvõtmine. Eesti diasporaa dokumenteerimine sai selle kollektsooni näol lisa 10 856 fotoga. Väliseestluse teema täienes veel Riias 2004. aastal toimunud ESTOga seotud fotodega, mille andis ERMile üle ESTO toonane peakorraldaja (ERM Fk 3049). Lisaks võeti vastu Stockholmi Eesti Päevalehe fotokogu (ERM Fk 3051). ERMi fotokokku jõudsid vä-

liseestlase, filatelisti ja postiajaloolase Elmar Ojaste ajaloolised fotopostkaardid aastatest 1900–1940 (ERM Fk 3058). Kodukontoris töötavate kolleegide abil võeti kogusse vastu mitmed aastateks seisma jäänud varem pildistatud fotod ERMi tegevusest ja tänapäeva Eesti argielust.

Väga ilmekad olid ka väiksemad laekunud fotoseeriad, näiteks Johannes Voldemar Vungi klaasnegatiivid (ERM Fk 3047:3–39), millest mõned on pildistatud maailmameredel seilates; Konstantin Kalamehe klaasnegatiivid (ERM Fk 3047:46–74), mis leiti Tartu Riia tn maja pööningult, ning Sulev Pihlaku annetatud klaasnegatiivid (ERM Fk 3047:75–86). Põnevad klaasnegatiivid leiti veel Tartust Puiestee tänava majast (ERM Fk 3047:421–497) – nende oletatav autor on Joseph Heinrich Wirkhaus (1854–1934), kes elas 20. sajandi alguses seal ja sai 1905. aastal loa fotostudio avamiseks Vana tn 6.

2020. aastal käivitus Rahvusarhiivi kordineeritav digiteerimisprojekt „Eesti fotopärand 1900–1960“, mille tarbeks valmistasime ette 10 500 filmi- ja klaasnegatiivi, valikus peamiselt ERMi välitöödel tehtud fotod. Nende digiteerimine algas 2021. aastal.

Põnev leid: New Yorgi fotograafi Edward van Altena üksikfoto, mille ta tegi Eestist läbisõidul 20. sajandi alguses ja mis kujutab talurahvast marju müümas. Foto Edward van Alterna, ERM Fk 3047:501

Kogude osakond: audiovisuaalne kogu

2020. aastal sai korraliku täienduse ERMi videokogu – kokku 119 uut filmi. Enamik materjalist oli üles võetud muuseumi välitöödel väljaspool Eestit. 2010. aastal viibis Svetlana Karm koos operaator Maido Selgmäega Udmurtias, Riina Reinvelt ja Maido Selgmäe uurisid eesti kogukonna elu USAs, Kanadas (2012) ja Rootsis (2013), 2018. aastal filmis Tatiana Alybina marisid ja hante. Lisaks võeti kogusse veel Karin Leivategija intervjuud Eesti inimestega vabaduse teemal, Tenno Teidearu ja Maido Selgmäe filmitud kaadrid proteesi kasutamise kogemusest haavata saanud sõjaväelastega ning

1990. aastate tööelu kajastavad Raili Nugini ja Agnes Aljase tehtud intervjuud. Filme jõudis ERMi ka väljastpoolt, päevakajalisemana viipekeelse tartlase koroonakogemus.

Kokku on muuseumi filmikogus 2020. aasta seisuga 324 ja videokogus 1589 filmi. Jätkus filmide digiteerimine (Vaidu Vidili filmiarhiiv, Eesti Põlevkivi filmiklubi).

ERMi fonoteegis on 629 salvestist, lisandus näiteks Tiia Raudma intervjuu Tanel Kapperiga, kes rääkis, kuidas ta põgenes NLi viimastel aastatel Nõukogude sõjaväest Siberis Eestisse.

Intervjueerimine Rootsi välitöödel. Maido Selgmäe, Riina Reinvelt ja Hinge-Mai Raud-Pähn. Foto Anu Ansu, ERM Fk 2990:38

Konserveerimisosakond: 2020

Sõnad konserveerimine ja konservatiivne kõlavad ühtemoodi ja on ka olemuslikult sarnased. Pandeemia aasta ei löönud konserveerimist jalust. Tegelikult oli hoolimata eriolukorrast päris hea aasta. Kevadise eriolukorra tõttu avalikkusele suletud muuseumis oli kiirendatult võimalik teha näituse hooldustöid. Eriolukord andis neljale töötajale teisest osakonnast võimaluse abistada konserveerimisel ja ühele konservaatoreile teabe sisestamisel MuLSi. Viiele näituse vitriinides olevale miniklimaseadmele tehti hooldus, et tagada eksponaatidele nõuetekohase säilituskeskkond.

Ebaharilik aasta pärssis küll liikumist, kuid siiski sai osaleda mitmel rahvusvahelisel konverentsil ja veebiseminari. Õppepraktikal ERMi konserveerimisosakonnas oli kaheksa tudengit ja tekstiilikonservaatoreid juhendasid nädalast Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia tudengite erialapraktikat Heimtalis.

Kogude hoolduses oli eriolukorra ajal paus, aga museaalide planeeritud kontroll ja hoiustussüsteemide puhastus sai tehtud. Varem pildistatud H56 siidilintide kogu pakendati ümber ja magasineeriti, nii et need on nüüd arhiivipüsivast kartongist rullil ja kaetud siidipaberiga. Puuvillasest riidest õmmeldi kaitseümbrised kottidele (H53 XI, XII). Arhiivipüsivatesse ümbristesse pakendati tooli- ja diivanikatted, Haapsalu sallid, H53-s albumid, auaadressid, vimplid ja laualipud. Viis suurt albumit pakendati Tyvekisse (polüetüleenkiududest kangasse) ning kunstmaterjalist kaantega auaadressid Melinexi kilest õmmeldud taskutesse. Signeeriti tulme ja TMi esemed. H53 TM E tekstiil- ja nahkesemed pakendati, magasineeriti, koostati nimekirjad, hinnati seisund ning märgiti MuLSi. Toimus ka segamaterjalide hoidla plastikute ning H53 kottide ja käekottide seisundiuuring.

TÜ VKA rahvusliku tekstiili tudengitele mõeldud vanade tekstiilide konserveerimispraktika Heimtali muuseumis 3.–7. augustil 2020. Foto Tiina Jürgen, ERM

Konserveerimisosakond: 2020

Konserveeriti ja korrastati fondi 1457 eset või tulmet. Lõpusirgel on kunstikogu paber-alustel teoste konserveerimise ja ümbristamise projekt. Algasid ettevalmistused postimuuseumi arhiivkogu materjalide digiteerimiseks. Lisaks korrastati ja pakendati 1205 diapositiivi, 652 klaasnegatiivi ja 37 nitrofilmi. Digiteerimiseks valmistati ette kaks 8 mm filmilinti ja 225 filmilinti suurusega 16 mm. Hea meel on, et vanarauast sai päästetud ja metallikonservaatori abil töökorda seatud väike press ja suured papikäärid (giljotiin). Need olid pikisilmi oodatud töövahendid konserveerimises.

2020. aastal lõpetatud konserveerimistöödest on olulisim Armbrusti ehiseina (ERM D 122:11) konserveerimine, millest Egle Mikko kirjutas ka magistritöö. See oli nii mõõtmetelt, sisult kui ka ajaliselt väga mahukas. Töö käigus tehti põhjalik värvi- ja seisundianalüüs ning puhastati objekt, eemaldati ülemaalingu värvikiht ja kinnitati originaalvärv. Enam kui 30 ülevärvitud puidükist sai esile toodud ja tuntud meistri unikaalne teos tervikuks liidetud.

Konservaator Egle Mikko konserveeritud Armbrusti ehiseinaga (ERM D 122:11). Foto Arp Karm, ERM Fk

Näitused: 2020

2020. aastal avati ERMi suures saalis muinasjutunäitus „Elas kord...“. Galeriis toetas seda muinasjuturaamatute kujundaja Siima Škopi juubelinäitus „Siima100“, samuti toimus Viive Noore graafikanäitus. Sügise Rally Estonia ajal käis ERMis ka rohkelt tehnikahuvilisi mootorisordi muuseumi MOMU näitusel.

Pandeemiaga kohanedes viis ERM näitustega seotud tuurid virtuaalkeskonda, mis sobitus hästi ka Eesti digikultuuri aastaga. Mitu näitust koos soome-ugri rahvaste maailmakongressiga lükkus siiski 2021. aastasse.

Valmis kaks uut rändnäitust, mis avati koostöös Komi Rahvusmuuseumiga Sõk-tõvkaris ning Looduse ja Inimese Muuseumiga Hantõ-Mansiiskis.

Püsinäitus „Kohtumised“ sai riigikohtu juubelile ja Eesti põhiseaduse 100. aastapäevale pühendatud teemavitriini „Kohtukull ja „säädused““. „Vabaduste“ näituseosa üks teemasid on seotud ka Rally Estoniaga, mida oli hea ralli ajal eraldi esile tuua.

Kokku toimus ERMis 32 näitust (koos püsinäitustega), sh neli vahetuvat näitust

ERMi Heimtali filiaalis ja kolm rändnäitust (Eestis, Venemaal, Ungaris). Lisaks osaleti ekspertidena muuseumiõppe programmis, trükiste ja näituste komisjonides, juhendati uurimistöid, korraldati giidituure, osaleti ICOM ICEE (rahvusvahelise muuseuminõukogu näituste vahetuse) alakomitee töös veebikoosolekute kaudu ning jätkus praktikaõpe mitmete Eesti kõrgkoolidega.

Püsinäitused

- Alates 1.10.2016 Eesti kultuuriloo püsinäitus „Kohtumised“
- Alates 1.10.2016 Soome-ugri püsinäitus „Uurali kaja“

Suur saal

- 20.02.2020–31.10.2021 Muinasjutunäitus „Elas kord...“. Kujundaja, kontseptsiooni autorid ja sisukuraatorid: Katrin Sipelgas, Risto Järv (Eesti Kirjandusmuuseum), Ülo Valk (Tartu Ülikool), Jaak Kilmi, Janeli Jallai. Loomegrupp: kirjanik Andrus Kivirähk, animaator Priit Tender, ajaloolane David Vseviov

Nendest uuest avanes populaarse muinasjutunäituse „Elas kord...“ fantaasiamaailm. Foto Arp Karm

Näitused: 2020

Galerii

- 19.09.2019–5.04.2020 „Viinistu Kunstisadam ERMis“. Valik Jaan Manitski erakogust. Kuraator Reet Mark, kujundaja Emma Eensalu (koostöös Viinistu Kunstimuuseumiga)
- 11.07.2020–10.01.2021 „Siima100“. Kuraatorid ja kujundajad Reet Mark ja Emma Eensalu. Graafiline disain: Emma Eensalu. Joonistused: Sänk

Osalussaal: Tee ise näitus

- 26.09.2019–26.01.2020 Kodalukkude näitus „LuKKsus“. Kuraator Heidi Solo (koostöös MTÜ Tuhala Käsitöö- ja Kunstikambriga)
- 12.02–15.07 juubelinäitus „Tartu Maraton 60“, kuraator Epp Paal
- 7.08.2020–30.01.2021 „Meie argipäeva viidusepidamise aeg. Muhu sukad“. Kuraatorid Anu Pink, Anu Kabur, Anneli Kenk, Heli Kiverik (koostöös Kudujate Koopiaklubiga)

Legendaarse raamatuillustraatori ja plakatikunstniku Siima Škopi originaaljoonistuste näitus. Foto Arp Karm, ERM Fk

Näitused: 2020

Osalussaali näitus „Meie argipäeva vidussepidamise aeg. Muhu sukad“. Foto Arp Karm, ERM Fk

Osalussaali näitus „Tartu Maraton 60“. Foto Berta Jänes, ERM Fk

Näitused: 2020

Mujal ERMis

- 1.10.2016 A-fuajees „ERMi lugu“. Kuraatorid Lauri Vahtre, Kristjan Raba, Piret Öunapuu, kujundaja Jane Liiv
- 8.11.2019–2.02.2020 A-fuajees „Nägus noorus. Rahvusülikool 100“. Kuraator Külli Lupkin, kujundaja Merike Tamm (koostöös Tartu Ülikooli muuseumiga)
- 22.12.2019–1.03.2020 Rahvakultuuri nõuandekeskuses „Meelis Kihulase meistrikool, õpipoiste tööde väljapanek“. Kuraator ja kujundaja Meelis Kihulane
- 18.05–14.08 A-fuajees Tuuli Puhveli vitraažid „Olmearheoloogia“
- 2.06–31.08 A-fuajees Juss Piho „Valitud tööd“
- 19.06–18.09 Rahvakultuuri nõuandekeskuses Nichole Michelle Weimeri näitus „Kitsepiimakultuur: Eesti kitsepiima tootmine ja käsitööna valmivad tooted“ (koostöös Tartu Ülikooli etnoloogia osakonnaga)
- 10.07–12.07 A-fuajees rahvusvaheline erakogude näitus „Estonia 2020: margid, postkaardid, postiajalugu“. ERMi osa kuraatorid Reigo Jõe, Eve Aab (koostöös Eesti Filatelistide Seltsiga)
- 22.08–20.10 A-fuajees „Lähedased tundmatud: Eesti, Läti ja Krišjānis Barons“ Kuraator Ilze Salnaja-Vārv, kujundaja Mairo Rääsk (koostöös Eesti saatkonnaga Riias, Läti Kultuuriministeriumi ja Baronsi muuseumiga)
- 25.08–13.09 A-fuajees MOMU Mootorisporti Muuseumi näitus „Eesti mootorisport 1921–2021“. Kuraator Arno Sillat (koostöös Rally Estoniaga)
- 25.08–21.09 Rauno Paltseri rallimudelite kollektsioon. Kuraator Rauno Paltser, kujundajad Rauno Paltser, Kristjan Raba (koostöös Rally Estoniaga)
- 15.09–11.10 B-fuajees Jaanus Eensalu maalid „Urvatrumm ja pulgakomm“. Kuraator Jaanus Eensalu, kujundaja Emma Eensalu
- 23.09–22.11 A-fuajees Viive Noore graafika „Armastuse puu“. Kuraatorid Viive Noor, Reet Mark, kujundaja Viive Noor

- 22.10.2020–10.01.2021 „Kohtumiste“ näitusel „Varjatud võitlus. KAPO 100“. Kujundus: Velvet
- 10.10.2020–05.02.2021 B-fuajees „Minevikust tulevikku: 55 aastat nahakunstiõpet Tartus“. Kuraatorid Ruth Maantoa, Rene Haljasmäe. Kujundus: Kõrgem Kunstikool Pallas
- Oktoober–detsember A-fuajees Eesti Floristide Liidu rahvusvahelise konkursi tööd ja näitused „Balti kett 30“, „Teistmoodi kuusepuu“, „Muinasjutt“, „Tükike minu südamest“, installatsioon „Linnutee“. Kuraator Aire Reinumägi

Raadi park

- Alates 2009 Veetornis „Raadi läbi aegade“. Kuraator, kujundaja Jane Liiv (avatud eriürituse ajal)

Heimtali muuseum

- Püsinäitus „Põlvest põlve elutarkus“. Kuraatorid Anu Raud, Anna Liisa Regensperger, Merle Puusepp, kujundaja Taimi Soo. Teostus: Ecom
- 10.12.2019–20.01.2020 Anu Raua vaibakavandid „Kootud ja kogutud“. Kuraator Anu Raud, kujundajad Kadi Pajupuu, Marilyn Piirsalu
- 8.02–22.08 „Üks elu. Valda Raud 100“. Kuraator ja kujundaja Anu Raud
- 9.06–30.11 Kodalukkude näitus „LuKK-sus“. Kuraator ja kujundus Heidi Solo
- 9.06–1.12 Puukäsitöö konkursside parimad tööd. Kuraator Heidi Solo (koostöös Maalehe ning Tuhala Käsitöö- ja Kunstikambriga)
- 10.07–31.10 „Ristimise kaudu ristiinimeseks“. Kuraator ja kujundaja Tiina Jürgen
- 18.08–30.08 Eesti Kunstiakadeemia tudengite praktikatööd. Kuraator Piret Pupart ja tudengid

Näitus „Ristimise kaudu ristiinimeseks“ ERMi Heimtali muuseumis. Foto Tiina Jürgen, ERM Fk

Virtuaalnäitused ERMi kodulehe veebinäituste galeriis

- „Aja jälg“ 5.–6. osa. Kuraator Eve Aab
- „Oma riik, oma mark“ 4.–6. osa. Kuraator Eve Aab
- „Eesti Raudtee 150. Raudteepost“, 1.–2. osa. Kuraator Eve Aab
- „Moekad retropühadekaardid“, 1.–2. osa. Kuraator Eve Aab
- „Tuletornide lugu markidel“. Kuraator Eve Aab

ERMi näitused üle Eesti

- „Ajanihe: udmurdi noorte palvused 1993–2017“. Kuraatorid Nikolai Anisimov, Svetlana Karm, Eva Toulouze, kujundaja Jane Liiv. 14.03–15.09 Tallinna Tehnikaülikooli Virumaa Kolledžis, 5.10–21.10 Jõhvi Kontserdimajas, 1.12.2020–27.01.2021 Sillamäe Kultuurikeskuses (koostöös ERMi Sõprade Seltiga)
- „Eesti lipu lugu“. Kuraator Kristjan Raba, Tiit Pruuli, kujundaja Endla Toots. 7.09–30.09 Kalevipoja Kojas
- „Kirjad ja mustrid“. Kuraator Kristjan Raba, kujundaja Jane Liiv. 21.01–21.03 Võru keskraamatukogus

ERMi näitused väljaspool Eestit

- „Jahirajad: küttimine sürjakomide (soomeugrilaste) maailmavaates ja igapäevaelus“. Kuraator Svetlana Karm, kujundaja Velvet. 28.02–11.04 Komi Rahvusmuuseumis Söktõvkaris Venemaal
- „Ajanihe: udmurdi noorte palvused 1993–2017“. Kuraatorid Nikolai Anisimov, Svetlana Karm, Eva Toulouze, kujundaja Jane Liiv. 9.03–22.03 Debreceni Ülikoolis Ungaris, 5.10–31.10 Kaposváris Ungaris (koostöös Eesti Instituudiga)
- „Avatud uksega. Obiugrilaste kultuur eesti uurijate fotodel“. Kuraatorid Svetlana Karm, Arp Karm, kujundaja Jane Liiv. 30.11–4.12 Jugra Muuseumikunstide Biennaali ajal Looduse ja Inimese muuseumis, Hantõ-Mansiiskis Venemaal (koostöös hõimurahvaste programiga)

Ajakirjad

Journal of Ethnology and Folkloristics. Vol. 14, No. 1. ISSN 1736-6518 (*print*), ISSN 2228-0987 (*online*). Peatoimetaja Art Leete, toimetajad Risto Järv, Ergo-Hart Västriik, Indrek Jääts, Aado Lintrop, Pille Runnel, Ülo Valk, Taive Särg. Keeletoimetaja Daniel E. Allen, tegevtoimetaja Helen Kästik, kujundaja Roosmarii Kurvits, küljendaja Tuuli Kaalep, fototööd Arp Karm. Väljaandjad Eesti Rahva Muuseum, Eesti Kirjandusmuuseum, Tartu Ülikooli eesti ja võrdleva rahvaluule osakond ning Tartu Ülikooli etnoloogia osakond.

Artiklid:

- Art Leete „Editorial Impressions: Ethnographic Knowledge and the Magic of Uncertainty“
- Katre Koppel, Marko Uibu „Not Even All Physicians Know Chinese Medicine! Analysing the Legitimation Strategies of Chinese Medicine in the Estonian Media“
- Svetlana Ryzhakova „Welcomed and Unwanted: Uncertainty and Possession in a Manasā Cult“ (North Bengal and West Assam, India)
- Alevtina Solovyeva „Faces of Mongolian Fear: Demonological Beliefs, Narratives and Protective Measures in Contemporary Folk Religion“
- Donatas Brandišauskas „Living with Reindeer Thirty Years after Socialism: Land Use and Large Reindeer Herding among the Evenki of Southeast Siberia“
- Nikolai Anisimov, Irina Pchelovodova, Ekaterina Sofronova „Migrant and Autochthonous Traditions within Udmurt Folksong (on the Example of the Siberian Udmurt)“
- Ekaterina Iagafova, Valeriia Bondareva „Chuvash ‘Paganism’ at the Turn of the 21st Century: Traditional Rituals in the Religious Practice of Volga-Urals Chuvash Groups“
- Karolina Kouvola „Travellers, Easter Witches and Cunning Folk: Regulators of Fortune and Misfortune in Ostrobothnian Folklore in Finland“

Ülevaated:

- Eva-Liisa Roht-Yilmaz „Book Review: Inward Looking: The Impact of Migration on Romanipe from the Romani Perspective“
- Eva Toulouze, Nikolai Anisimov „How the Udmurt Understand the World, and Man in It: Book Review“
- Alevtina Solovyeva „II International Multidisciplinary Conference Mongols: Traditions and Modernity 2019“

Journal of Ethnology and Folkloristics. Vol. 14, No. 2. ISSN 1736-6518 (*print*), ISSN 2228-0987 (*online*). Peatoimetaja Art Leete, toimetajad Risto Järv, Ergo-Hart Västriik, Indrek Jääts, Aado Lintrop, Pille Runnel, Ülo Valk, Taive Särg. Keeletoimetaja Daniel E. Allen, tegevtoimetaja Helen Kästik, kujundaja Roosmarii Kurvits, küljendaja Tuuli Kaalep, fototööd Arp Karm. Väljaandjad Eesti Rahva Muuseum, Eesti Kirjandusmuuseum, Tartu Ülikooli eesti ja võrdleva rahvaluule osakond ning Tartu Ülikooli etnoloogia osakond.

Artiklid:

- Art Leete „Editorial Impressions: Ethnography and Cultural Intimacy“
- Anastasiya Fiadotova „The Path of the Comedian is Always Going to Be a Lonely One“: Comedians’ Mediation between Family Humour and Public Performance“
- Dagrún Ósk Jónsdóttir „Obey My Will or Suffer“: Violence against Women in Icelandic Folk Legends“
- Maryna Berezutska „The Development of Bandura Music Art between the 1920s and 1940s“
- Ekaterina Iagafova „Simëk in Modern Chuvash Ritual Culture“
- Zulfadli Abdul Aziz, Yunisrina Qismullah Yusuf, Burhansyah Burhansyah, Meutia Muzammil „To Say or Not To Say? Construing Contextual Taboo Words Used by Acehnese Speakers in Indonesia“

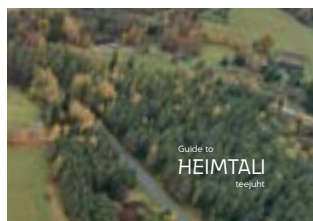
- Jana Reidla „Identity and the Controversial Experiences of Museum Researchers: The Case of the National Museums of Finland and the Baltic States“
- Kristiina Kruuse, Veronika Kalmus, Pille Runnel, Andra Siibak „Mapping Children’s Life-Worlds: A Content-Analytical Study of Drawings of Favourite Gifts“

Ülevaated:

- Anastasiya Fiadotava „Book review: The Practice of Folklore“
- Aimar Ventsel „Book Review: Leaving Footprints in the Taiga: Luck, Rituals, and Ambivalence among the Orochen-Evenki“
- Julia Melnikova, Virginija Jurgaityte, Jelena Zašcerinska, Ludmila Aleksejeva, Art Leete, Helleka Koppel, Ingmarie Rohdin, Asa Hedlin Olsson „Report on Adult Educators’ Competence Training for the Development of Immigrant and Asylum Seeker Digital Entrepreneurship (EDUAIM)“

Albumid

Rahvas – see tähendab inimesi: soomeugrilised ja samojeedid vanadel etnograafilistel fotodel. Народ – это значит люди. Финно-угры и самодийцы на старых этнографических фотографиях. Peoples are Made of People. Finno-Ugrians and Samoyeds in old ethnographic photographs. ISBN 978-9949-548-81-1. Koostaja Indrek Jääts, toimetaja Tuuli Kaalep, kujundaja ja küljendaja Emma Eensalu.

Käsiraamatud ja õppematerjalid

Rahvarõivaste valmistamise juhend. Mihkli naine. ISBN 978-9949-548-79-8. Koostaja Kaja Jõerand-Vahur, toimetajad Ellen Värvi, Age Raudsepp, Ivi Tammaru, kujundaja ja küljendaja Merike Tamm. Fotod: Anu Ansu. Väljaandja Eesti Rahva Muuseum.

Rahvarõivaste valmistamise juhend. Sangaste naine. ISBN 978-9949-548-77-4. Koostaja Liina Laaneoja, Kadri Saarde, toimetajad Ellen Värvi, Age Raudsepp, Ivi Tammaru, kujundaja ja küljendaja Merike Tamm. Fotod: Anu Ansu, Berta Jänes. Väljaandja Eesti Rahva Muuseum

Teesid ja teatmikud

Muuseum ootab Sinu lugu! Koostaja Agnes Aljas, toimetaja Ivi Tammaru, küljendaja Merike Tamm, Ivi Tammaru. Väljaandja Eesti Rahva Muuseum.

Muud trükised

Heimtal teejuht. Guide to Heimtal. ISBN 978-9949-548-82-8. Koostajad Kaarel Tarand, Anna Liisa Regensperger, toimetaja Karin Kastehein, kujundaja ja küljendaja Merike Tamm. Väljaandja Eesti Rahva Muuseum.

Programm: 2020

Vaatamata eriolukorrale ja piirangutele oli 2020. aasta ürituste programm tihe. Toimus 39 teatrietendust, 67 kontserti, 67 seminari, 20 konverentsi, 33 vastuvõttu ning linastus 9 filmi. Toimus 5 regilaulutuba ja koos hariduskeskusega korraldati 4 perepäeva. Kahjuks jäi siiski ära või lükkus 2021. aastasse üle 100 etenduse ja kontserdi ning kümneid seminare ja konverentse. Maailmafilmi festivali jäi samuti COVID-19 tõttu ära.

Suursündmused

2020. aastal toimus ERMis mitu suursündmust, tänu millele sai muuseum tähelepanu nii Eestis kui kogu maailmas. Üks olulisemaid oli kindlasti Eesti Vabariigi 100. aastapäeva tähistamine Tartu rahu aastapäeval. ERMi kõiki saale ja näitusi hõlmavat kontserti ja tantsupidu sai ETV vahendusel jälgida. Enne seda aga esitleti Eesti Panga mälestusmünti „Tartu Rahu 100“.

Aasta alguses toimus suur pärimusmuusikute toetuskontsert Eesti Rahvaluule Arhiivile, kus esinesid Trad.Attack, Zetod, Maarja Nuut, Curly Strings ja paljud teised.

Suursündmus oli kindlasti WRC ralli jõudmine Eestisse. Septembri esimesel nädalal muutus Eesti Rahva Muuseum FIA autoralli maailmameistrivõistluste etapi võistluskeskuseks ning maja väisasid maailmakuulsad rallistaarid. Raamatukogus oli ajakirjanike pressikeskus ning teatrisaalist toodeti ülemaailmset meediapilti. Koroonahoo tõttu oli muuseumimaja jagatud tsoonideks nii, et rallisõitjad ja kirjutav press kokku ei puutunud.

Traditsiooniliselt toimus Tartu linna aukodanike austamisõhtu ja Tartu valla Eesti Vabariigi sünnipäevale pühendatud kontsert ERMi sillal.

Tartu rahulepingu originaal jõudis Rahvusarhiivist ERMi EV100 lõpuüritusele. Foto: Arp Karm, ERM Fk

Programm: 2020

Pärimusmuusikute kontsert Eesti Rahvaluule Arhiivi toetuseks. Foto Kiur Kaasik

ERMi ÖÖ 2020 täis lakkamatult voolavat loomeenergiat nii tules, videos, valguses kui ka helis. Foto Arp Karm, ERM Fk

ERM oli FIA autoralli maailmameistrivõistluste etapi võistluskeskus. 2020. aasta Rally Estonia võitsid Ott Tänak ja Martin Järveoja Hyundail. Foto Kairi Ustav

Kontserdid

ERMi saalid on saanud kontserdikorraldajate meelispaigaks. Esinemas käisid Prantsusmaal elav džässlaulja Lembe Loka, samuti Liisi Koikson koos Joel Rammeliga ning Tanel Padar koos Tomi Rahulaga. Džässmuusika traditsiooniga jätkasid Oleg Pissarenko ja Tanel Ruben, oma neljandat plaati esitles aasta lõpus Mari Jürjens, setode aastakonverentsi kontserdiga astusid üles koorid Ilong ja Liinatšura'. Detsembris kogunesid sillale Silver Sepa ja Kristiina Ehini austajad, kontserti sai jälgida ka internetikeskkonnas. Aasta viimase kontserdi andis ERMi sillal ansambel Terminaator.

ERM on endiselt lemmikkohaks ka puhkpilliorkestritele ja laulukooridele. Aasta alguses toimus 2 puhkpillikontserti ja 3 koorikontserti ning suve lõpetas puhkpillifestival „Mürtsub pill“.

Enne suurt sulgemist toimus märtsi alguses ERMi ÖÖ, kus esinesid artistid Eestist, Soomest ja Inglismaalt. Lavale astusid Ütsiotsõ, sensuaalne printsess Yasmyn ja tänavamuusik Jimbino Vegan koos bändiga, kütkestav võlur Iiris ning *metal*-punkkoosulus Winny Puhh.

Piirangute aeg

Siis saabus suur vaikus. Aasia kultuuri festivali „1000 kurge“ külalisetenduste proovid ERMi teatrisaalis käisid küll hoogsalt, kuid 13. märtsi etendus jäi Eestis kehtestatud eriolukorra tõttu ära.

19. maist jätkasime piirangute tingimustes: siseruumides tuli arvestada 50% täituvuse ning 2 + 2 reegluga. Pärast pikka vaikust said inimesed jälle muuseumisse tulla. Konverentse, seminare ja koosolekuid tuli õppida korraldama virtuaalselt. Jakob Hurda saali akustika on väga sobiv stuudioks ja nii leidis see palju kasutust. Kvaliteetse tehnilise toe teenuse tagas koostööpartner Teatritehnoloogia OÜ. Vajadus kontaktivaba konverentsiformaadi järele tekkis äkki kõikjal üle maailma. Kõigil konverentsidel, mis korraldati Jakob Hurda saalis 2020. aasta teisel poolel, kasutati mingit tüüpi ülekandeteenust.

Koostöös Jaan Poska Gümnaasiumiga loodi turvaline koolilõpuaktuse formaat. Õpilased istusid Hurda saalis hajutatult kohtadel, kuhu oli enne asetatud kingitus ja lõpudiplom. Samal ajal kui loeti ette õpilase nimi, näidati teda ka ülekandes. Vanemad said seda jälgida distantsilt ning hiljem salvestuse ERMi kodulehe lingi kaudu alla laadida.

Tartu Elektriteater alustas esimesena Eestis autokinoga ERMi B-parklas juba mai keskpaigas. Suve lähenedes piiranguid leevendati, kuid ka vabaõhukontserdi korraldamisel tuli jälgida hajutatuse põhimõtet. Juuli alguses avati ERMi peasissekäigu suure katuse all uus välikontserdilava Puuluubi kontserdiga. Toimused ka Marko Matvere ja Jassi Zahharovi, Rita Ray, Dagö, Ivo Linna ja Anti Kammiste ning Pearu Pauluse kontserdid. Taasiseseisvumispäeval rõõmustasid rahvast Kukerpillid ja ERMi katusealune muutus tantsusaaliks. Suve lõpul korraldas Elektriteater seal aga välikinoseansse.

Etendused

ERMi teatrisaal on nüüdseks paljudele tuttav. Neljandat aastat oli see septembri teisel nädalal Eesti teatri festivali DRAAMA päralt. Uueks etenduste kohaks sai ERMi raamatukogu, kus etendus Liina Vahtriku ja Piret Simsoni „Doktor Esperanto“.

Tänu suurtele ruumidele on ERM ka suurepärase tantsufestivalide ja -etenduste paik. 2020. aastal toimus muuseumis 11 tantsuetendust. Kõige tähelepanuväärsemaks kujunes tantsuhuvihariduse gala, kus tunnustati tantsuõpetajaid. See hõlmas kogu maja ja kulges teatrisaalist läbi näituste sillale.

Detsembris toimusid teatrisaalis laste jõuluetendused „Kuidas Prömm ja Nehh jõulud tegid“. Idee autorid olid Valgu Põhikooli esimese klassi õpilased (2011), näidendi kirjutas ja loo lavastas Kadi Haamer.

Loengusarjad

2020. aastal toimus 8 loengut sarjas „Hõimuklubi“ ja 7 sarjas „Maailm ja rahvad“, esinesid Ivan Makarov, Mika Keränen, Valdur Mikita, Jaak Prozes ja paljud ERMi töötad. Aprillis ja mais toimusid loengud virtuaalruumis, tuues kokku palju rohkem publikut kui tavaliselt.

Viimaseks ürituseks jäi õhtusöögiga tantsuõhtu novembri teises pooles, kus inimesi hullutas ansambel The Swingers. 24. joonistusvõistlus „Minu oma muinasjutt“ ja ERMi jõululaat jäid ära.

Heimtali muuseum: 2020

2020. aasta kujunes hoopis teistsuguseks, kui planeeritud. 8. veebruaril avati suurejooneliselt näitus „Valda Raud 100“, kus esitleti ka tema elulooraamatut „Üks elu“. Märtsi eriolukorra ajal korraldasid muuseumitöötajad oma töö kiiresti ümber ja keskendusid esemekogudele – parandati säilitustingimusi ning saadeti pildistamiseks ja digikujutise lisamiseks MuSi 141 museaali. Alustati esemete asukoha määramisega ja täiendati hulgaliselt kirjeldusi. Samuti tehti ettevalmistusi uute näituste avamiseks ja tegeleti kogumisega, nii et Heimtali muuseumi esemekogu sai juurde 160 museaali. Oma töid-tegemisi tutvustati laiemale publikule järjepidevalt ka Heimtali muuseumi Facebooki lehel.

Näitused ja üritused

Muuseumis käis aasta jooksul peaaegu 2000 inimest ja lisaks püsinäitustele oli seal üleval 4 uut näitust. Rahvamajas oli kodalukkude näitus „Lukksus“ ning puukäsitöö konkursitööde näitus, mis töid huvilisi kohale Eesti eri paigust. Peamajas oli suvel avatud näitus „Ristimise kaudu ristiinimeseks“, mis tutvustas Viljandi Muuseumi kogust pärit vanu imikuriideid ja ristimiskleite.

Lisaks korraldati 27 eriilmelist üritust, kus osales kokku 617 inimest. Juulis olid Heimtalis igasuvise traditsioonina Pärnu filmifestivali päevad ja kohtumine Mark Soosaarega. 29. augusti muuseumiööl „Öös on asju“ näidati rahvamajas Fred Jüssist kõ-

nelevat filmi „Olemise ilu“ ja kuulati tema loengut öölindest.

Praktika

Heimtali muuseum on kujunenud aastatega paigaks, kus käivad praktilal mitme kunsti-kõrgkooli tudengid. Lisaks museoloogia-praktikale toimus 2020. aastal esmakordselt ka ERMi konservaatorete juhendatud tekstiilide restaureerimis- ja konserveerimispraktika TÜ Viljandi kultuuriakadeemia rahvusliku tekstiili tudengitele.

Vaatamata keerulisele aastale toimus suvel Heimtalis Eesti Kunstiakadeemia tekstiili- ja moeeriala tudengite rahvakunstipraktika professor Piret Puppardi juhendamisel, mille raames käidi muuseumi kogudest inspiratsiooni otsimas. Nädalane praktika lõppes näitus-installatsiooniga „Mustrikirik“ rahvamajas.

Sügisel arendasid muuseumis oma koopiajooniste tegemise oskust Kõrgema Kunstikooli Pallas tekstiilitudengid Anu Raua ja Aet Ollisaare juhendamisel. Samuti olid siin praktilal TÜ VKA rahvusliku tekstiili eriala õppijad ERMi peavarahoidja Riina Reinvelti juhendamisel. Muuseumi tekstiilikogu kasutasid õppetöö eesmärgil usinasti TÜ VKA tudengid ning Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskooli õpilased. Populaarseks osutusid rahvarõivaste valmistamise konsultatsioonid ning rahvakunsti ja Mulgi rahvarõivaste teemalised loengud.

Kalmetu Põhikooli õpilased teevad muuseumitunnis kartulitrükki.
Foto Tiina Jürgen, ERM

Müük: 2020

2020. aasta algas muuseumipoele väga põnevalt. Veebruaris avati suur muinasjutunäitus „Elas kord...“, millega kaasnes lustakaid uusi meeneid, näiteks õnneküpsised, milles leidis mõni tarkusetera. Laienes kommi- valik muinasjuttudest tuttavate tegelaste- olukordadega ning valmisid T-särgid kirja- ga „Õnneeseen“, „Toriseja“ või hoopis „Uni- müts“.

Eriolukorra ajal oli võimalik oste teha e- poe kaudu. Keerulisemate aegade kiuste toe- tati kodumaiseid tegijaid ja seega võis igal nädalal leida e-poe üllatushindu. Muuseu- mipoe Facebooki lehel oli juba 1000 jälgijat ning sügisel avati poe Instagrami konto.

2020. aastal oli muuseumipoele 391 koos- töölepingut, müüdi üle 24 500 toote, neist populaarsemad olid postkaardid, muuseu- mi pastapliiatsid ja margid ning muinasjutu- näituse „Elas kord...“ õnneküpsised. Kes- miselt kulutas iga külastaja poes 3,70 eurot. Kallimad ostetud tooted olid hõbedast auto- riehted ja rahvuslikud kudumid.

TOETA KODUMAIST!

Keerulisemate aegade
kiuste toeta tublisid
kodumaiseid tegijaid.

Igal nädalal leiad
muuseumi e-poe
uusi üllatushindasid.

Eriolukorra ajal korraldas ERMI pood kodumaiste tootjate müügi toetuseks kampaaniaid.

ERMi Sõprade Selts: 2020

Sõprade selts koordineeris vabatahtlike tegevust ERMis, abilisid kaasati muuseumi igapäevatöösse alates kirjastustegevusest kuni ürituste korraldamiseni ning seltsi liikmed tutvustasid ERMi Eestis ja välismaal. Seltsi liikmeid on Eestis, Kanadas, Soomes, Austraalias, Venemaal ja Saksamaal kokku üle 1730. Tulemuste eest töös vabatahtlikega sai selts tänukirjad külaliikumisel „Kodukant“ ja riiklikult tunnustuskampaanialt „Märka vabatahtlikku!“.

Üritused

Jätkati folkloristi ja keeleteadlase Jakob Hurda ning etnoloogi Helmi Kurriku hauaplatsi korrastamist Raadi surnuaial. Käidi rehitsemas, puhastamas ja istutamas ning tähtpäevadel süüdati muuseumile oluliste inimeste mälestuseks küünlad.

12. märtsil oli selts juba kümnendat korda kutsutud Petseri Lingvistilisse Gümnaasiumisse eesti keele päeva sisustama. Ettevalmistused said kõik tehtud, aga paar päeva enne sõitu pandi piir kinni.

Selts jätkas Raadi ajaloo ja muuseumi tegevuse tutvustamist. Tartu linna, valla ja Kaitseliidu Tartu malevaga oli selts taas Tartu jaaniõhtu peakorraldaja, kuid seegi jäi pandeemia tõttu ära. Vastavalt ERMiga sõlmitud koostöölepingule koguti jätkuvalt sihtotstarbelisi annetusi teemapargi arendamiseks ning toetati laekumistest Raadi mõisa skulptuuripargi ehitusprojekti. Eesti Kultuurkapitali toel oli võimalik tellida ERMi vabaõhualale „Mälestuste väli“ mälestustahvliid sellesse paika, kus 2014. ja 2019. aastal süüdati laulupeotuli.

15. oktoobril toimus ERMi Sõprade Seltsi eestvõttel Vabaihenduste Liidu kultuuri- ja grupi kokkusaamine. Aasta üks suuremaid ettevõtmisi oli osalemine programmis „Eesti kultuuriruumi tutvustamine Eestis elavatele vähe lõimunud püsielanikele ja uussisserändajatele“ koostöös ERMi, Tartu Rahvusvahelise Maja ja Integratsiooni Sihtasutusega.

Aasta lõpp tõi veel ühe toreda uudise. Seltsi auliige folklorist Mall Hiimäe pälvis Oskar Kallase nimelise auhinna, mille ERM 2015. aastal asutas eesmärgiga tunnustada muuseumile ja Eestile olulisi inimesi silmapaistva professionaalse ja loominguilise tegevuse eest rahvusteaduste ja -kultuuri vallas. 10. detsembril esines Mall Hiimäe pärast auhinna kättesaamist muuseumi raamatukogus ettekandega „Inimese ja muu looduse suhete avaldumisest rahvapärimumes“.

Näitused

Selts korraldas muuseumi foto- ja filmiprojekti „Ajanihe: udmurdi noorte palvused 1993/2017“ Ida-Virumaal. Valmis mitu näitust ERMi raamatukogus. Nii tähistati seltsi auliikme Mai Raud-Pähna 100. sünnipäeva, tutvustati Ferdinand Johann Wiedemanni keeleauhinna pälvinud Helle Metslangi töid ning näitus „Daam muutuvat muuseumimaastikul“ oli pühendatud ERMi kauaaegse töötaja Aime Kärneri 80. sünnipäevale. Seltsi auliikme, Tartu Ülikooli vabade kunstide professori Kärt Summataveti loomelaud seltsi ruumis, kus on väljas tema ehted, mis on valminud professuuri ajal ja selle järel, täienes aasta jooksul viiel korral. 2020. aastal alustas kunstnik lisaks peensepistatud ehetele ka 33-osalise originaaljoonistuste sarja eksponeerimist. Maikuus sai valmis seltsi aastaraamat Lee 26.

13. märtsiks planeeritud emakeelepäev toimus veebi vahendusel. Jakob Hurda saalis esines ettekandega „Eesti keele mured ja rõõmud“ Ferdinand Johann Wiedemanni keeleauhinna 2020. aasta laureaat, Tartu Ülikooli tänapäeva eesti keele professor Helle Metslang. Foto Sirje Madisson